

VERSLAG

statencommissie

Verslag van de openbare extra vergadering van de **Commissie Ruimte, Ecologie en Water** van 13 maart 2014 van 19:15 tot 20.20 uur te Middelburg.

Voorzitter:	R.P.M. de Kort
Aanwezig zijn de leden:	E. Bak, C. Bierens, H.M.G. van den Dool, T. van Gent, R. Haaze, A.M.M. van Haperen, R. Muste, B.J.M. Pauwels en G. Roeland
Tevens zijn aanwezig:	G.C.J. van Heukelom (GS), C.W. van Rabenswaaij (ONTW), E.A. Janse (RUD) en A. Schipper, (SG), A.C. van Wallenburg (commissiegriffier)
Afwezig zijn de leden:	T.H. Aalfs, J.J. van Burg, J. van Dijen, A.I.G. Dorst, B.J. Feijtel, L. Harpe, G.C.J. Minderhoud, R. Ruissen en H.C.M. Thomaes en J. van Popering-Verkerk

1. **Opening**

De voorzitter stelt om 19.15 uur vast dat er vergaderquorum is opent de vergadering.

2. **Vaststellen agenda**

Conclusie: de agenda wordt vastgesteld.

3. **Brief GS van 11 maart 2014 over actuele ontwikkelingen in het Thermphos-dossier**

De heer Van Heukelom (GS) licht de actuele ontwikkelingen toe aan de hand van een presentatie¹. Daarin worden de contouren geschetst van een overeenkomst met de curatoren; een zgn. termsheet. De termsheet is niet bindend maar vormt wel de basis voor een nadere overeenkomst tussen enerzijds Zeeland Seaports (ZSP) en Provincie Zeeland en anderzijds de curatoren van Thermphos. Voor dit resultaat is hard onderhandeld. De gedeputeerde duidt het belang van een overeenkomst met de curatoren. De afspraken zijn vastgelegd in een termsheet; indien de uitspraak door de rechter voorlopig uit blijft, bestaat het risico dat, door de hoge beheerkosten van de site, de boedel leegloopt. De afspraken in de termsheet maken een snelle saneringsstart mogelijk. Hij gaat in op de hoofdlijnen van de termsheet. Het bedrag van €37,2 mln is te splitsen in een afkoopsom voor milieuverplichtingen van €35 mln door de curatoren; de andere €2,2 mln is gevorderd door ZSP voor misgelopen erfpachtinkomsten. Zeeland Seaports en Provincie Zeeland maken de oprichting mogelijk van een zgn. Special Purpose Vehicle (SPV) in de vorm van een BV, opgericht door ZSP. Hij duidt de bevoegdheidsverdeling van de partijen. De Provincie is geen deelgenoot in de BV; de provincie is bevoegd gezag voor de VTH-taken. De SPV neemt erfpacht, aannemingsovereenkomst en beheer van het terrein over. ZSP en Provincie vrijwaren de curatoren van verdere verplichtingen. De curatoren verzorgen de eerste saneringsaanbesteding in overleg met Provincie en ZSP. Er is opdracht verleend aan HaskoningDHV. Dit bedrijf heeft deskundigheid in het afvoeren van fosforslik en schat de saneringskosten in een eerste verkenning op een bedrag tussen €40-70 mln. Pas na daadwerkelijke aanbesteding is het definitieve bedrag bekend. Er is sprake van een gefaseerd saneringstraject. In eerste instantie gaat het daarbij om het passief veilig stellen van het terrein, het verwijderen van het aanwezige fosforslik. In de tweede fase is voldaan aan alle milieuverplichtingen. In de derde en laatste fase is er sprake van een zgn. 'groene weide' wat betekent dat het hele terrein is gesaneerd. Per saneringsfase zal een plan van aanpak gelden, waarvoor apart een afweging kan worden gemaakt, in overleg met PS. In de eerste aanbestedingsfase zullen de risico's en kansen zo snel mogelijk in beeld worden gebracht. Vóórdat er definitieve afspraken met Provincie en ZSP gelden moet er zoveel mogelijk duidelijkheid zijn over de saneringskosten. Hij schetst de houding van het Rijk in het dossier en benadrukt in overleg te zijn met de staatssecretaris van I&M over de bodemsanering van het gebied. De uiteindelijk af te sluiten overeenkomst zal vooraf aan PS worden voorgelegd.

De voorzitter bedankt de gedeputeerde voor zijn toelichting en inventariseert de vragen.

De heer Harpe (GL) is verhinderd maar heeft zijn vragen schriftelijk aangekondigd met het verzoek aan GS deze in de vergadering mee te nemen.

De heer Van den Dool (PVV) informeert naar de status c.q. vastlegging van de voorlopige afspraken en de onderbouwing van de afkoopsom van €35 mln. De saneringskosten zullen het bedrag van de afkoopsom waarschijnlijk overtreffen; hoe groot is het verschil? Komt door het afsluiten van deze over-

¹ Bijlage: presentatie portefeuillehouder over Thermphos

eenkomst de mogelijke saneringsbijdrage van het rijk niet in het gevaar? Waarom is gekozen voor de oprichting van een BV en wie zijn de (in-)directe participanten? Is er sprake van een aandeelhouders-overeenkomst SPV? Hoe verhoudt de positie van de provincie zich tot ZSP in dit geval? Wat betekent e.e.a. financieel voor de participanten bij evt. tekorten? Kan deze overeenkomst in de wielen worden gereden door gerechtelijke procedures van de heer Galmor? Er is toestemming nodig van het Comité van schuldeisers; zijn daar problemen te voorzien? Wanneer kan GS PS duidelijkheid geven over de financiële risico's en de doorwerking ervan?

De heer Bak (PvdA) heeft vragen over de vervolgfianciering van de SPV. Is er met de oprichting van de SPV dadelijk sprake van twee Zeeuwse havenschappen; is de SPV een dochter van ZSP? Hoe controleren de deelnemers het aanbestedingstraject? Zijn de totale saneringskosten per 1 juli 2014 duidelijk en beschikbaar? Zijn alle ZSP- aandeelhouders, dus ook de gemeenten Borsele, Vlissingen en Terneuzen, betrokken c.q. geraadpleegd in dit traject?

De heer Roeland (SGP) informeert naar het communicatietraject. Is dat goed verlopen? Er is nog geen rechterlijke uitspraak op de vraag of de schade behoort tot de boedel. Hoe definieer je in dit verband 'de schade'? Indien de rechter uitsprekt dat de schade niet tot de boedel behoort, wat betekent die uitspraak dan voor de voorgestane overeenkomst? Welke risico's loopt ZSP zelf nog, na oprichting van de SPV, bij overschrijding van € 35 mln. aan saneringskosten tot aan het bereiken van de zgn. 'groene weide'. Zijn alle risico's dan voor de SPV en kan ZSP dan niet meer aangesproken worden?

De heer Muste (NZ) wil weten waar de eventuele meerkosten voor sanering boven €35 mln. neerslaan. De heer Van Heukelom (GS) geeft aan dat de omvang van de saneringskosten eerst duidelijk moet zijn. Daarbij gaat het ook om het bepalen van de risico's en kansen; pas daarna is er zicht op de financiële consequenties. De uitwerking daarvan is een onderdeel van een overeenkomst tussen provincie en ZSP. Die overeenkomst moet nog worden voorbereid.

Hij wijst op de provinciale verplichtingen uit hoofde van milieuwetgeving, handhavingsplicht. Daarnaast is de provincie ook aandeelhouder van ZSP.

De heer Roeland (SGP) informeert naar het verhalen van de provinciale handhavingskosten op de eigenaar van de gronden; bij het aangaan van een overeenkomst is dat de SPV.

De heer Van Heukelom (GS) verduidelijkt dat de kansen en risico's goed worden uitgewerkt vóórdat partijen de overeenkomst aangaan. Hij schetst de verhouding tussen Provincie en SPV. Het gaat om een aparte bv met eigen verantwoordelijkheden. Met de SPV worden de risico's tegen aparte claims afgedekt. Naar aanleiding van vragen van de heer Roeland (SGP), Bak (PvdA) en Van den Dool (PVV) licht de heer Van Rabenswaaij (ONTW) toe, dat bij het aangaan van overeenkomst een vrijwaringsclausule geldt en afgezien wordt van verdere procedures. Door de curatoren is overleg gevoerd met de rechter-commissaris en de crediteurencommissie. De crediteurencommissie heeft adviesrecht richting curatoren. Dit schort de overeenkomst niet op. Uiteindelijk beslist de rechter-commissaris.

De heer Van Heukelom (GS) schetst de verdere procedure in aanloop naar de ondertekening van de overeenkomst, gaat in op de toedeling van verantwoordelijkheden en zegt dat de provincie betrokken blijft bij de aanbesteding en uitvoering ervan. Tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders ZSP van 17 maart worden de partijen ingelicht. Er volgt nog nader overleg met de gemeenten.

Hij gaat puntsgewijs in op de vragen van de heer Harpe (GL) die luiden:

In hoeverre staat er beroep open tegen het besluit? Er is nog geen besluit dus dat is nu nog niet aan de orde.

Welke gevolgen kan dat hebben in tijd en in geld? De voorgestane aanpak biedt voordelen omdat er nu nog geld beschikbaar is in de boedel.

Is de provincie risicodragend inzake de sanering? Dat wordt nog onderzocht.

Zo ja, is het college dan bereid deze last uitsluitend voor rekening en risico van ZSP te laten komen?

M.a.w. geen verantwoordelijkheid in deze te aanvaarden. Het antwoord op deze vraag volgt later met het uitwerken van de termsheet naar een overeenkomst en de te maken afspraken met ZSP.

Waarom geen mededeling in de Staten van vrijdag a.s. en vervolgens eventueel een (extra) commissievergadering? De portefeuillehouder was beducht PS te laat te informeren.

Tweede termijn

De heer Van Gent (VVD) duidt zijn weergave en vraagt of zijn samenvatting klopt.

De heer Van den Dool (PVV) informeert naar de betekenis van de gerechtelijke procedure van de heer Gilmore. Welk gevaar gaat hiervan; kan dit de overeenkomst blokkeren?

De heer Bak (PvdA) heeft vragen over de aanbestedingsprocedure door de curatoren en wil weten wanneer de 3^e saneringsfase is afgerond. Is er al een beoogd bestuurder voor de SPV?

De heer Van Haperen (PvdA) vraagt naar de provinciale positie als bevoegd gezag t.a.v. VTH-taken na

oprichting van de SPV. Is die verhouding gelijk aan de huidige situatie van provincie t.o.v. curatoren. Wat betekent dat voor de kosten die met die VTH-taken zijn gemoeid. Is er een inschatting te maken? In juni 2014 is er een overzicht bekend van de totale saneringskosten; is op dat moment ook de uitwerking bekend van alle saneringsfasen. Zo nee, op welke termijn dan?

De heer Roeland (SGP) vraagt of uitgezocht is wat de kansen zijn dat het besluit van de rechter-commissaris, indien het wordt aangevochten door bijv. de heer Galmor, staande blijft?

De heer Haaze (PVV) vraagt of de voornoemde €70 mln. de maximale saneringskosten zijn?

De heer Bierens (VVD) begrijpt dat pas een overeenkomst zal worden aangegaan, nadat de uitkomst van de aanbesteding van de sanering bekend is. Klopt dat?

De heer Van Heukelom (GS) geeft aan dat de kansen en risico's voor het aangaan van een SPV goed zullen worden gewogen. Er is nog geen bestuurder bekend voor de SPV.

Mevrouw Jansen (RUD) verduidelijkt de bevoegdheden van de SPV en zegt dat de vergunning daar straks berust. Dan is de SPV ook verantwoordelijk voor het beheer (sloop/sanering) van het terrein. Nu al wordt gekeken naar de betekenis daarvan voor de huidige vergunningen. De beheerkosten nemen aanzienlijk af bij een passief veilig terrein.

De heer Van Heukelom (GS) gaat in op de saneringskosten. De marge van €45-€70 mln. houdt hij overeind totdat dat alle kansen en risico's in het traject zo zeker mogelijk in beeld zijn gebracht. Het gaat om een unieke sanering. In deze setting en op dit moment kan hij hier niet dieper op ingaan. Hij vraagt om vertrouwen en zal in juni 2014 zoveel mogelijk duidelijkheid geven over de totale saneringskosten (incl. fase 3).

De heer Van Gent (VVD) informeert naar de mate van zekerheid van de afspraken met de curatoren.

De heer Van Heukelom (GS) en de heer Van Rabenswaaij (ONTW) wijzen op de ondertekening van de termsheet door partijen. Daarbij hebben ook de curatoren en crediteuren belang bij de overeenkomst. Hoeveel overblijft uit de boedel is een momentopname; de huidige stand van zaken is te lezen in het laatste faillissementsverslag van de curatoren. Tot slot geeft hij, op vraag van de heer Bak (PvdA) aan, dat nadat de 'groene weide' is gerealiseerd, de SPV uiteindelijk geliquideerd kan worden en de gronden terugkeren naar ZSP. GS streven naar een overeenkomst met ZSP en de curatoren in juni 2014. Zodra dat mogelijk zullen de uitkomsten worden vevat in een statenvoorstel en voorafgaand aan het ondertekenen van de overeenkomst aan PS worden voorgelegd.

De voorzitter concludeert dat het agendapunt nu voldoende is behandeld en dankt de aanwezigen voor hun komst.

4. **Volgende vergadering: 28 maart 2014, aanvang 9.00 uur**
5. **Sluiting om 20.20 uur.**

Ontwikkelingen Thermphos

Contouren van een overeenkomst met curatoren

Wat vooraf ging

Twee sporen:

1. Inzet op toezicht en handhaving teneinde curatoren aan hun milieuverplichtingen te houden
2. Inzetten op zo spoedig mogelijke start sanering

Wat is er nu

- Contouren van een afspraak met curatoren: termsheet
- Afspraken tussen ZSP en Provincie enerzijds en curatoren anderzijds
- Afspraken in termsheet niet bindend → vertalen in overeenkomst
- Termsheet wel basis voor overeenkomst
- Begin is er, moet nog veel gebeuren

Belang overeenkomst met curatoren

- Verzekeren dat er zo spoedig mogelijk een groot deel van de boedel NU beschikbaar komt voor uitvoering milieuverplichtingen
- Reden: als er moet worden doorgeprocedeerd (tot en met de Hoge Raad) loopt de boedel leeg (beheer kost ca. EUR 1 miljoen/per maand)
- Op deze manier kan zo snel mogelijk met het saneren worden begonnen

Term Sheet hoofdlijn

- Curatoren betalen EUR 35 miljoen afkoopsom milieuverplichtingen
- Een door Provincie en ZSP aan te wijzen SPV neemt erfpacht, aannemingsovereenkomst en beheer over.
- Curatoren verzorgen de eerste aanbesteding in overleg met Provincie en ZSP.
- Provincie en ZSP vrijwaren curatoren.

Financiële aspecten

- EUR 35 miljoen voor sanering beschikbaar
- EUR 2,2 miljoen voor afkoop canon
verplichting ZSP
- Kosten sanering nog onbekend
- Optie op gefaseerde aanpak blijft open
- Bij heruitgifte terrein erfpachtopbrengsten

Aanbesteding

- Voorzien is in een eerste aanbesteding door Curatoren
- Is goed voor snelheid en kan ook want gaat om boedelgeld van curatoren.

SPV

- ZSP richt een Special Purpose Vehicle op in de vorm van een besloten vennootschap
- SPV neemt erfpacht, aannemingsovereenkomst en middelen over
- SPV voert het beheer over de site en is de verantwoordelijke voor de sanering
- SPV zorgt voor de exploitatie van het terrein na sanering

Vrijwaringen

Provincie en ZSP vrijwaren Curatoren vanaf 1 juli 2014 voor:

- Aannemingsovereenkomst
- Milieuverplichtingen Sanering
- Beheer

Procedures en claims worden voor zover mogelijk beëindigd.

Afspraken tussen Provincie, Staat en ZSP

- Staat opnieuw betrekken
- Afspraken tussen Provincie en ZSP en Staat over risico's en verantwoordelijkheden moeten nog worden vormgegeven

Vervolg

- Opmaken overeenkomst met curatoren
 - Voorbereiden aanbesteding
 - Betrekken Staat
 - Afspraken over sanerings-SPV
- ➔ Overeenkomst vooraf aan PS voorleggen